

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Tilburg, 1 september 2017

Betreft: Technische opmerkingen betreffende het voorgestelde Tabaks- en rookwarenbesluit.

Hooggeachte heer Van Rijn,

Met belangstelling heeft de Nederlandse Vereniging voor de Sigarenindustrie kennisgenomen van de ontwerpregeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport houdende wijziging van de Tabaks- en rookwarenbesluit.

Het bevreemd ons dat wij, middels een tekst in de bekendmaking van de consultatie, worden beperkt in onze reactie mogelijkheden tot slechts technische opmerkingen. Wij vragen ons dan ook af welke juridische onderbouwing u heeft om ons deze vergaande beperking op te leggen waarmee u ons deels buiten het democratisch proces zet. Ook geeft dit de indruk dat u niet op zoek bent naar een evenwichtig en zorgvuldig geformuleerde regeling.

Wij hebben op eerder genoemde regeling het volgende commentaar:

Vraag 1 van 4 Wat vindt u van het voorstel om speciaalzaken die uitsluitend rookwaren en rookaccessoires verkopen per 1 januari 2020 direct uit te zonderen van het uitstalverbod?

Dit voorstel doet wat ons betreft onvoldoende recht aan de op 25 januari 2017 geuite wens van de Tweede Kamer, alle speciaalzaken die voldoen aan (het tijdens het AO geldende) artikel 1.1 van de Tabaks- en rookwarenwet per 1 januari 2020 direct en zonder einddatum uit te zonderen van het uitstalverbod (en daarmee de definitie van tabaksspeciaalzaken ongewijzigd te laten)

Tijdens het AO over de wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet op 19 januari 2017 zegde Staatssecretaris Van Rijn het volgende toe: “De heer Ziengs vroeg of ik bereid was om te bekijken of er een differentiatie of een uitzondering gemaakt zou moeten worden voor speciaalzaken en sommige branches. Ik heb in mijn brief aangekondigd dat er een AMvB komt. Ik heb daarin ook aangegeven dat ik in dat kader en ook in het kader van het wetsvoorstel zelf wil bekijken in welke mate differentiatie nodig is. Ik heb het amendement zo gelezen dat ook daarin wordt geregeld dat je bij nadere regelgeving kunt aangeven welke differentiatie en uitzonderingen ten aanzien van producten en branches gemaakt zouden moeten worden, gelet op de specificiteit van sommige branches. Ik ga die mogelijkheid in het amendement om dat onderscheid te maken, die dus ook al in het wetsvoorstel zat, goed bekijken. Dat zeg ik hem toe. Ik zal dus bij de nadere regelgeving die ofwel op grond van het amendement ofwel op

grond van het bestaande wetsvoorstel nodig is, bekijken of die differentiatie en dat onderscheid gemaakt zouden moeten worden”.

Gewijzigd amendement 34 470 Nr. 14 (Volp, Dik-Faber) waarnaar in het bovenstaande door de Staatssecretaris wordt verwezen en dat op 25 januari 2017 door de Tweede Kamer (met 93 stemmen voor en 57 stemmen tegen) werd aangenomen stelt: “Bij ... algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat dit verbod niet geldt voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten. Daarbij kan gedacht worden aan speciaalzaken”.

Op grond van artikel 1.1 van de Tabaks- en rookwarenwet was een “tabaks- of elektronische sigarettenspeciaalzaak” ten tijde van het AO - en op dit moment nog steeds - als volgt gedefinieerd:

“een inrichting, zijnde een winkel of een onderdeel daarvan, met een afsluitbare eigen toegang, waarin een totaal assortiment aan tabaksproducten of elektronische sigaretten en navulverpakkingen van ten minste 90 merkenversies aanwezig is voor het in de handel brengen en:

- a. met een verkoopvloeroppervlakte van minimaal 10 m², of
- b. met een verkoopvloeroppervlakte van minder dan 10 m², die reeds voor 1 januari 2001 als tabakszaak of voor 20 mei 2016 als elektronische sigarettenzaak stond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel”.

Ongeveer 1.600 tabakswinkels vallen onder bovenstaande, wettelijke definitie van het begrip tabaksspeciaalzaak. Deze 1.600 tabakswinkels hebben, ondanks het voeren van een breder assortiment, het imago van een tabaksspeciaalzaak bij het bredere publiek. Niet- en ex-rokers weten dus vooraf waar ze naar binnen gaan waardoor ze niet onverwachts geconfronteerd worden met tabak. De genoemde motivatie is dus niet valide. Door de definitie nu te beperken tot “speciaalzaken die slechts tabaksproducten, aanverwante producten en daarbij behorende accessoires in de handel brengen” zou het aantal speciaalzaken worden teruggebracht tot een handvol winkels, voornamelijk in de binnensteden van Amsterdam en Rotterdam. Voor de ‘gemiddelde’ tabaksspeciaalzaak in de rest van Nederland is het simpelweg niet rendabel om slechts tabaksproducten, aanverwante producten en daarbij behorende accessoires aan te bieden zonder aanvullende producten of diensten zoals kranten, tijdschriften, kansspelen, koffie, thee, etc..

Op grond van het voorgaande verzoeken wij u dan ook dringend om, rekening houdend met de op 25 januari 2017 geuite wens van de Tweede Kamer, alle speciaalzaken die voldoen aan (het tijdens het AO geldende) artikel 1.1 van de Tabaks- en rookwarenwet per 1 januari 2020 direct en zonder einddatum uit te zonderen van het uitstalverbod (en daarmee de definitie van tabaksspeciaalzaken ongewijzigd te laten).

Daarnaast pleiten wij voor een algehele uitzondering voor sigaren en cigarillo’s.

Deze categorie vereist veel advies van de tabakswinkelier, iets wat volstrekt onmogelijk zou worden zonder de producten aan de klant te kunnen laten zien.

Een uitzondering van het uitstalverbod voor deze categorie is bovendien volledig in lijn met artikel 5 lid 5 sub b van de Tabaks- en rookwarenwet, dat stelt dat het verbod op reclame of sponsoring niet geldt voor “de reguliere presentatie van te koop aangeboden tabaksproducten of aanverwante producten

door middel van het tonen daarvan in een gesloten verpakking tegen een neutrale achtergrond en de normale prijsaanduiding daarvan in verkooppunten van tabaksproducten of aanverwante producten, met dien verstande dat de eis van gesloten verpakking niet geldt voor sigaar (inclusief cigarillo's; NVS), pijptabak en pruimtabak in een speciaalzaak".

Uit onderzoek blijkt bovendien dat sigaren en cigarillo's niet door jongeren worden gerookt. De afgelopen jaren publiceerde het Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging vele rapporten zoals "Factsheet Roken; een aantal cijfers op een rij" (juli 2015), "Peilstationsonderzoek scholieren 2015" (juli 2016), "Jeugd en riskant gedrag 2015" (juli 2016), "Factsheet Middelengebruik onder studenten van 16-18 jaar op het MBO en HBO 2015" (september 2016) waarin voor wat betreft het roken door jongeren slechts wordt verwezen naar sigaretten, shag, e-sigaretten en waterpijptabak en dus niet naar sigaren en/of cigarillo's! Ook uit de Europese Eurobarometers van de afgelopen jaren blijkt dat sigaren en cigarillo's niet door jongeren worden gerookt.

Zonder algehele uitzondering voor sigaren en cigarillo's zal de categorie disproportioneel geraakt worden door de maatregel terwijl er geen positieve bijdrage aan de doelstelling, voorkomen dat jongeren gaan roken, te verwachten is.

Vraag 2 van 4 Wat vindt u van het voorstel dat supermarkten vanaf 2020 verplicht zijn om aan het uitstalverbod te voldoen?

Uit de nota van toelichting blijkt dat "verschillende supermarkten .. sinds 2015 .. aan het experimenteren zijn met het uit het zicht halen van tabaksproducten. In 2016 zijn enkele grote ketens (Jumbo en Dirk) ook overgegaan tot een uitstalverbod in al hun verkooppunten".

Gezien deze ontwikkelingen onderschrijven wij het voorstel dat supermarkten vanaf 2020 verplicht zijn om aan het uitstalverbod te voldoen. Wel merken wij hierbij op dat supermarkten ten opzichte van speciaalzaken conform artikel 1.1 van de Tabaks- en rookwarenwet een groot concurrentievoordeel krijgen aangezien zij relatief eenvoudig een 100% tabak shop-in-shop kunnen realiseren.

Vraag 3 van 4 Wat vindt u van het voorstel dat andere verkooppunten dan supermarkten tot 2022 uitgezonderd worden van het uitstalverbod?

Wij onderschrijven het voorstel dat andere verkooppunten dan supermarkten tot 2022 uitgezonderd worden van het uitstalverbod, er van uitgaande dat, conform de wens van de Tweede Kamer, alle speciaalzaken die voldoen aan artikel 1.1 van de Tabaks- en rookwarenwet (zoals dat luidde ten tijde van het AO op 25 januari 2017) alsmede de categorie sigaren en cigarillo's per 1 januari 2020 direct en zonder einddatum worden uitgezonderd van het uitstalverbod, omdat deze maatregel disproportioneel zou zijn en zijn doel voorbij zou schieten (zie ook ons antwoord op vraag 1).

Vraag 4 van 4 Wat vindt u van het voorstel dat een zelfstandig aankooptransactie via een tabaksautomaat niet meer is toegestaan vanaf 2022?

Aangezien sigaren en cigarillo's niet via tabaksautomaten worden verkocht onthouden wij ons van het beantwoorden van deze vraag.

Hoogachtend,

Nederlandse Vereniging voor de Sigarenindustrie